

MILLIONEN FULL

Geologisk Museums Venner (GMV) feirer en milepel

Av Hans Vidar Ellingsen

Foto Hans-Jørgen Berg

GMV ble spontanstiftet i 1980, og hadde til hensikt å redde en enkelt mineralprøve fra å bli solgt til utlandet for å få penger til å kjøpe en norsk gullstuf fra Bømlø. Det dreide seg den gang om et forholdsvis beskjedent beløp på 15 000 kr. Konservator Gunnar Raade og noen få gode mineralinteresserte venner fra amatørmiljøet fant ut at her måtte noe gjøres for å skaffe midler. Den offentlige fattigdom hadde også rammet – for ikke å si lammet – museet på Tøyen, men med hjelp av det private initiativ ble redningsaksjonen satt ut i livet og lyktes. Både gullstuf-fen og turmalinen fra Elba er der ennå.

Penger trengtes

Den offentlige armod ble med årene bare større, men vennene ble flere. GMV ble reorganisert i 1986, og idag har foreningen mer enn 50 medlemmer over det ganske land og aktivitetene for systematisk å samle inn både materiale og penger er blitt mere omfattende.

I de forgangne årene har altså GMV's medlemmer jobbet iherdig på mange felter for å samle kroner, men i de siste årene har det i særdeleshet

Bryhni. Elen Roaldset, Knut Fægri, Lars Kvamsdal

Aquamarin, Afghanistan

vært salg av mineraler på museet som har gitt resultater. Amatørene i GMV har gravet godt i sine private samlinger og gitt sine bidrag til salget, og både tid og penger har gått med til diverse innsamlingsturer for å skaffe materiale for vitenskapelige undersøkelser og for salg.

En million

Den 4. November dette året kunne man så med en enkelt tilstelning feire at en million kroner var blitt samlet inn og brukt til å erverve godstuffer til museets samlinger. Et betraktelig beløp sett i forhold til at det fra offentligheten i dette tidsrommet bare hadde blitt bevilget beløp

Rhodochrositt, Sweet Home Mine, Colorado USA

fra 5 000 til 20 000 kroner årlig til mineralkjøp samt et lignende beløp til reisevirksomhet for tre konservatorer. Foruten medlemmer fra GMV hadde også direktør for museene på Tøyen Ellen Roaldset, formannen i styret for de samme museene Knut Fægri samt bestyreren for Mineralogisk-Geologisk Museum Inge Bryhni møtt frem for å delta i feiringen med taler og lovord. Innkjøp

I GMVs formålsparagraf står det at innsamlede midler uavkortet skal gå til innkjøp av mineraler for å utvide og forbedre museets samlinger til glede for vitenskapen og det alminnelige publikum. Alle innkjøp blir foretatt av konservator Gunnar Raade, fagmann og ansvarlig for samlingene. Gode mineralprøver oppnår høye priser så innkjøpsfunksjonen er ansvarsfull og viktig.

En god del av innkjøpene er foretatt under årlige reiser til Europas største mineralmesse i München. Den som har vært der vil forstå at det å foreta prisgunstige innkjøp krever faglig og økonomisk kompetanse av høy klasse. Innkjøpene skal tilfredsstillende krav både til systematikk av vitenskapelig interesse, internasjonal anseelse for samlingene og til estetisk nytelse for et kresent publikum.

Nytteverdien

Så kan man jo spørre seg om venneforeningens innsats og oppofrelser vært bryet verdt. En rundtur i mineralsalen gir et konkret svar. Et antall

Turmalin, Madagaskar

stuffer som stammer fra organiserte innsamlings-turer med GMV representerer et betydelig innslag i mineralsalen. I tillegg var godbitene som i tidens løp er blitt innkjøpt for GMV's midler merket med iøynefallende lapper, og man lot seg raskt imponere over alle de lappene som lyste opp i montrene ved siden av de enkelte prøvene. Fra 1983 til i år er det blitt 682 prøver til priser fra etpar hundringer til 60 000, med en gjennomsnittspris på 1 466 kroner pr prøve. Det er vanskelig idag å tenke seg museets samlinger uten disse tildels enestående mineralene. GMV-medlemmene må absolutt si seg rett stolte av at det er blitt så mye ut av innsatsen. Og konservatoren kan være stolt av å ha fått frem flotte prøver til samlingen han har ansvaret for.

Fremtiden

Det tok altså nesten 20 år å samle inn den første millionen. Et ordtak sier at det er den første millionen som er verst, siden kan man slappe av og vente på at de neste skal innfinne seg av seg selv. Det ligger nok ikke til rette for en slik holdning fra GMVs side. De offentlige myndighetene har kanskje fått en sovepute det er godt å slumre på, men det blir ikke samlinger av noen betydning av det. At innsatsen hittil har gitt resultater må bare anspore til fortsatt innsats. Håpet er fra GMVs side at de styrenede instanser på museumssektoren kan være med å legge forholdene til rette for videre aktivitet, slik at det tar færre år til den neste millionen blir nådd.